NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
CHRISTINE STIX-HACKL
prednesené 23. marca 2006 [1]

I — Úvodné poznámky

1. Táto vec sa týka prístupu k povolaniu riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách vo Francúzsku a súčasne uznania diplomu „Bachelor of Arts in Fine Arts Valuation" získaného v Spojenom kráľovstve. Je teda položená otázka uplatniteľnosti smernice Rady 92/51/EHS z 18. júna 1992 o druhom všeobecnom systéme uznávania odborného vzdelania a prípravy, ktorou sa dopĺňa smernica 89/48/EHS [2] alebo smernice Rady 89/48/EHS z 21. decembra 1988 o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov [3], a predovšetkým otázka výkladu pojmu „povolanie, ktorého súčasťou je poskytovanie právnych rád" v zmysle uvedených smerníc. Pre úplnosť upresňujem, že tieto dve smernice nahradila smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií [4], ktorá musí byť prebratá najneskôr 20. októbra 2007.

II — Právny rámec

A — *Právo Spoločenstva*

2. Smernica 89/48 zavádza všeobecný systém uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke aspoň troch rokov. Je doplnená smernicou 92/51, ktorá sa týka aj povolaní nevyžadujúcich diplom podľa smernice 89/48.

1 — Jazyk prednesu: nemčina.
2 — Ú. v. ES L 209, s. 25; Mim. vyd. 05/002, s. 47.
3 — Ú. v. ES L 19, 1989, s. 16; Mim. vyd. 05/001, s. 337.
4 — Ú. v. EÚ L 255, s. 22.

3. Podľa znenia ich článku 2 sa tieto smernice vzťahujú na každého štátneho príslušníka členského štátu, ktorý si želá ako samostatne zárobkovo činná osoba alebo ako zamestnanec vykonávať regulované povolanie v inom členskom štáte.

4. Podľa článku 1 písm. c) smernice 89/48 a článku 1 písm. e) smernice 92/51 sa „regulovaným povolaním" rozumie regulovaná odborná činnosť alebo viacero regulovaných odborných činností, ktoré tvoria toto povolanie v niektorom členskom štáte.

5. Podľa článku 1 písm. d) druhého odseku smernice 89/48 a článku 1 písm. f) druhého odseku smernice 92/51, v prípade, keď sa neuplatní prvý odsek, bude sa za regulovanú odbornú činnosť považovať odborná činnosť, ak ju vykonávajú členovia nejakého združenia alebo organizácie, ktorej účelom je osobitne podporovať a udržiavať vysoký štandard príslušnej odbornej oblasti, a ktorá je na dosiahnutie tohto cieľa uznávaná v osobitnej forme niektorým členským štátom a:

— udeľuje diplom svojim členom,

— zabezpečuje, že jej členovia rešpektujú pravidlá odborného správania, ktoré sú predpísané, a

— prepožičiava im právo používať titul alebo poverovací list, alebo mať prospech zo štatútu zodpovedajúcemu tomuto diplomu.

6. Článok 1 písm. d) tretí odsek smernice 89/48 upresňuje: „Neúplný zoznam združení alebo organizácií, ktoré pri prijatí tejto smernice spĺňajú podmienky druhého pododseku [odseku — *neoficiálny preklad*], sa nachádza v prílohe. Kedykoľvek členský štát uzná nejaké združenie alebo organizáciu v zmysle druhého pododseku [odseku — *neoficiálny preklad*], bude o tom informovať Komisiu, ktorá uverejní túto informáciu v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*." Pokiaľ ide o Spojené kráľovstvo, „Royal Institution of Chartered Surveyors" je uvedený v bode 13 tejto prílohy.

7. Článok 1 písm. a) oboch už citovaných smerníc obsahuje legálnu definíciu pojmu „diplom". V zmysle smernice 89/48 sa diplomom rozumie najmä akýkoľvek diplom, osvedčenie alebo iný doklad o formálnej kvalifikácii, alebo akýkoľvek súbor takých diplomov, osvedčení alebo iných dokladov, ktorý preukazuje, že držiteľ úspešne skončil postredoškolské štúdium aspoň trojročného trvania alebo štúdium rovnakej dĺžky popri zamestnaní, na univerzite alebo inštitúcii vyššieho vzdelávania alebo inej inštitúcii podobnej úrovne a tam, kde je to vhodné, že úspešne ukončil odbornú prípravu požadovanú okrem postredoškolského štúdia. Pokiaľ ide o „diplom" v zmysle smernice 92/51, článok 1 písm. a) druhá zarážka bod i)

tejto smernice stanovuje ako jednu z podmienok to, že doklad o odbornom vzdelaní a príprave musí dokazovať, že jeho držiteľ úspešne ukončil iné postredoškolské štúdium než to, ktoré je uvedené v článku 1 písm. a) druhej zarážke smernice 89/48, trvajúce aspoň jeden rok alebo v zodpovedajúcej dĺžke popri zamestnaní.

8. Článok 3 smernice 89/48, ktorý upravuje zásady prístupu k regulovanému povolaniu a jeho výkon najmä stanovuje, že ak je v hostiteľskom členskom štáte začatie výkonu alebo vykonávanie regulovaného povolania podmienené vlastníctvom diplomu, príslušný orgán nemôže z dôvodov neprimeranej kvalifikácie odmietnuť schváliť štátnemu príslušníkovi členského štátu začať alebo vykonávať toto povolanie za rovnakých podmienok, aké stanovuje vlastným štátnym príslušníkom, ak je žiadateľ držiteľom diplomu, ktorý bol udelený v inom členskom štáte a ktorý sa vyžaduje v tomto inom členskom štáte na začatie vykonávania alebo vykonávanie príslušného povolania na jeho území.

9. Článok 3 smernice 92/51 má inú pôsobnosť. Uplatňuje sa hlavne vtedy, keď je v hostiteľskom členskom štáte prístup k regulovanému povolaniu alebo jeho vykonávanie podmienené vlastníctvom diplomu v zmysle jednej z dvoch už citovaných smerníc a keď je žiadateľ držiteľom takto definovaného diplomu.

10. Napokon žiadateľovi, ktorý nie je držiteľom potrebného diplomu, priznávajú obe smernice vo svojom článku 3 prvom odseku písm. b) možnosť začať vykonávať dotknuté povolanie v hostiteľskom členskom štáte na základe dokladu o odbornom vzdelaní a príprave a výkonu tohto povolania počas dvoch rokov v inom členskom štáte.

11. Článok 4 oboch smerníc umožňuje hostiteľskému štátu podriadiť prístup k regulovanému povolaniu určitým podmienkam. Podľa znenia jeho odseku 1 môže hostiteľský členský štát buď vyžadovať od žiadateľa dôkaz o odbornej praxi, alebo od neho môže vyžadovať absolvovanie adaptačného obdobia v maximálnej dĺžke troch rokov alebo vykonanie skúšky spôsobilosti. Ak hostiteľský členský štát využije túto druhú možnosť, musí dať žiadateľovi právo, aby si vybral medzi adaptačným obdobím a skúškou spôsobilosti. Ako výnimku z tohto pravidla môže hostiteľský členský štát vyžadovať buď adaptačné obdobie alebo skúšku spôsobilosti vtedy, ak ide o povolanie, ktorého vykonávanie si vyžaduje presnú znalosť vnútroštátneho práva a v prípade ktorého je základnou a stabilnou stránkou činnosti poskytovanie rád a/alebo pomoci týkajúcej sa vnútroštátneho práva.

B — *Vnútroštátne právo*

12. Články L.321-1 až L.321-38 francúzskeho obchodného zákonníka upravujú

dobrovoľné predaje hnuteľných vecí na verejných dražbách. Článok L. 321-4 podrobnejšie upravuje činnosť spoločností, ktoré organizujú tieto verejné dražby.

13. Článok L.321-8 stanovuje, že medzi vedúcimi zamestnancami, spoločníkmi alebo zamestnancami spoločností, ktoré organizujú dobrovoľné predaje hnuteľných vecí na verejných dražbách, musí byť aspoň jedna osoba, ktorá má kvalifikáciu vyžadovanú na riadenie predaja alebo je držiteľom dokladu o odbornom vzdelaní a príprave, diplomu alebo oprávnenia, ktoré sú v tejto oblasti uznané za rovnocenné za podmienok stanovených dekrétom Conseil d'état (Štátna rada).

14. Dekrét č. 2001-650 z 19. júla 2001, ktorým sa vykonávajú články L.321-1 až L.321-38 obchodného zákonníka a ktorý sa týka dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách (ďalej len „dekrét"), vo svojich článkoch 16 až 25 definuje kvalifikácie vyžadované na riadenie dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách a vyhláška z 29. augusta 2001 stanovuje sylaby a podmienky skúšky umožňujúcej prístup k odbornej praxi vyžadovanej na riadenie dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách.

15. Článok 16 dekrétu stanovuje najmä, že:

„... Nikto nemôže riadiť dobrovoľné predaje hnuteľných vecí na verejných dražbách, ak nespĺňa tieto podmienky: ...

3° ... je buď držiteľom vnútroštátneho diplomu v odbore právo a vnútroštátneho diplomu v odboroch dejiny umenia, úžitkové umenia, archeológia alebo výtvarné umenia, pričom jeden z týchto diplomov musí zodpovedať aspoň vysokoškolskému titulu ‚licence' a druhým diplomom má byť diplom vydaný pri dosiahnutí stupňa vzdelania zodpovedajúceho aspoň dvom rokom vyššieho vzdelania, alebo je držiteľom dokladov o odbornom vzdelaní a príprave alebo diplomov, uznaných bez splnenia týchto podmienok, ktorých zoznam je stanovený v spoločnom výnose ministra spravodlivosti a ministra povereného oblasťou vyššieho vzdelávania;

4° úspešne zložil skúšku, ktorá je upravená v časti 1 tejto kapitoly, umožňujúcu prístup k odbornej praxi;

5° absolvoval odbornú prax uvedenú v bode 4° za podmienok stanovených v časti 2 tejto kapitoly."

16. Článok 45 dekrétu sa týka kvalifikácií vyžadovaných od príslušníkov iného štátu ako Francúzska, ktorý je členom Európskeho spoločenstva alebo členom Európskeho hospodárskeho priestoru, ktorí chcú vykonávať povolanie vo Francúzsku. Tento článok upresňuje:

„Za držiteľov kvalifikácie vyžadovanej na riadenie dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách sú bez splnenia

podmienok uvedených v bodoch 3°, 4° a 5° článku 16 považovaní príslušníci členského štátu Európskeho spoločenstva alebo zmluvného štátu dohody o Európskom hospodárskom priestore, ktorí úspešne ukončili denné postredoškolské štúdium v trvaní aspoň jedného roka, alebo štúdium zodpovedajúcej dĺžky popri zamestnaní zamerané na prípravu na výkon tejto činnosti, pričom jednou z podmienok prijatia na toto štúdium je ukončenie stredoškolského štúdia požadovaného pre prijatie na univerzitu alebo na vysokú školu, ako aj odborné vzdelanie a príprava, ktoré sú prípadne požadované k tomuto postredoškolskému štúdiu a ktorí sú držiteľmi:

1° Jedného alebo niekoľkých diplomov, certifikátov, alebo iných dokladov o formálnej kvalifikácii umožňujúcich výkon činnosti dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách v členskom štáte alebo v zmluvnom štáte, ktorý upravuje prístup k výkonu povolania, vydaných:

a) buď príslušným orgánom tohto štátu a potvrdzujúcich vzdelanie prevažne získané v členskom štáte alebo v zmluvnom štáte, alebo v treťom štáte vo vzdelávacích inštitúciách, ktoré poskytujú vzdelanie v súlade s ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení tohto členského alebo zmluvného štátu;

b) alebo tretím štátom pod podmienkou, že bude predložené potvrdenie príslušného orgánu členského štátu alebo zmluvného štátu, ktorý uznal jeden alebo niekoľko diplomov, certifikátov, alebo iných dokladov o formálnej kvalifikácii potvrdzujúcich, že ich držiteľ má najmenej trojročnú odbornú prax v tomto štáte;

2° Jedného alebo viacerých diplomov, certifikátov alebo iných dokladov o formálnej kvalifikácii vydaných pri absolvovaní regulovaného vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré sú v členskom štáte alebo v zmluvnom štáte, ktorý nereguluje začatie vykonávania alebo vykonávanie tohto povolania, osobitne zamerané na výkon tohto povolania;

3° Jedného alebo viacerých diplomov, certifikátov alebo iných dokladov o formálnej kvalifikácii získaných v členskom štáte alebo v zmluvnom štáte, ktorý nereguluje začatie vykonávania alebo vykonávanie tohto povolania, ako ani vzdelanie a prípravu zamerané na výkon tohto povolania, pod podmienkou, že preukázali v tomto štáte vykonávanie tohto povolania na plný úväzok počas aspoň dvoch rokov v priebehu predchádzajúcich desiatich rokov alebo počas zodpovedajúceho obdobia v prípade výkonu povolania na čiastočný úväzok pod podmienkou, že tento výkon bol potvrdený príslušným orgánom tohto štátu."

17. Článok 48 dekrétu dáva conseil des ventes volontaires de meubles aux enchères

publiques (výbor pre dobrovoľný predaj hnuteľných vecí na verejných dražbách) (ďalej len „výbor") právomoc preskúmavať žiadosti o uznanie diplomov, certifikátov alebo iných dokladov o formálnej kvalifikácii osôb spĺňajúcich podmienky stanovené v článku 45 a zamýšľajúcich usadiť sa vo Francúzsku.

18. Článok 49 dekrétu upresňuje:

„Keď sa vzdelanie a príprava dotknutej osoby týkajú oblastí podstatne odlišných od oblastí, ktoré sa nachádzajú v študijnom programe pre získanie diplomov a v sylaboch odbornej skúšky uvedených v článku 19, alebo keď jedna alebo niekoľko odborných činností, ktorých výkon je podmienený získaním týchto diplomov a úspešným vykonaním tejto skúšky, nie sú regulované v členskom štáte pôvodu alebo sú regulované podstatne odlišným spôsobom, musí sa dotknutá osoba pred komisiou stanovenou v článku 20 podriadiť skúške spôsobilosti, ktorej sylaby a podmienky stanoví vyhláška ministra spravodlivosti. ...

Výbor stanoví oblasti sylabov uvedených v predchádzajúcom odseku, v ktorých musí byť uchádzač preskúšaný so zreteľom na jeho pôvodné vzdelanie a prípravu a jeho odbornú prax.

Výbor oznámi uchádzačom výsledky skúšky spôsobilosti.

Skúšky sa možno zúčastniť najviac trikrát."

III — Skutkový stav, vec sama a prejudiciálne otázky

19. Harold Price je držiteľom diplomu „Bachelor of Arts with second class honours in Fine Arts Valuation", uznaného profesijnými organizáciami Spojeného kráľovstva a akreditovaného Royal Institution of Chartered Surveyors (RICS) a Incorporated Society of Valuers and Auctioneers. Zo spisu však vyplýva, že pán Price nie je členom RICS.

20. Dňa 8. januára 2002 podal pán Price na výbor žiadosť o uznanie diplomu, certifikátu alebo iného dokladu o formálnej kvalifikácii podľa článku 48 dekrétu. Pán Price tvrdil, že má odbornú prax približne dva roky v Spojenom kráľovstve a viac ako jeden rok vo Francúzsku.

21. Rozhodnutím z 19. júna 2003 výbor povolil, aby sa pán Price zúčastnil skúšky spôsobilosti stanovenej v článku 49 dekrétu, a určil, že musí byť preskúšaný v týchto odboroch: právne predpisy, vedenie predajov na verejných dražbách a pravidlá odborného

správania. Dňa 11. septembra 2003 výbor zamietol námietku, ktorú pán Price podal proti tomuto rozhodnutiu 21. júla 2003.

22. V žalobe z 19. augusta 2003 podanej na cour d'appel de Paris pán Price navrhol, aby tento súd zrušil napadnuté rozhodnutie a určil, že „spĺňa požiadavky na riadenie dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách". V opačnom prípade pán Price navrhol, aby tento súd položil Súdnemu dvoru otázku, či činnosť dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách patrí do pôsobnosti ustanovení článku 4 smernice 92/51, ktoré umožňujú hostiteľskému štátu vyhradiť si voľbu medzi adaptačným obdobím a skúškou spôsobilosti.

23. Pretože cour d'appel de Paris sa domnieval, že je potrebný výklad práva Spoločenstva, rozsudkom z 23. marca 2005, doručeným do kancelárie Súdneho dvora 4. apríla 2005, položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Uplatňuje sa smernica Rady 92/51/EHS z 18. júna 1992 o druhom všeobecnom systéme uznávania odborného vzdelania a prípravy, ktorou sa dopĺňa smernica 89/48/EHS, na činnosť riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách tak, ako je upravená článkami L.321-1 až L.321-3, L.321-8 a L.321-9 obchodného zákonníka?

2. V prípade kladnej odpovede, môže sa hostiteľský členský štát odvolávať na výnimku z článku 4 ods. 1 písm. b) tretieho pododseku smernice 92/51 stanovenú v článku 4 ods. 1 písm. b) štvrtom pododseku smernice 92/51?"

IV — O prvej prejudiciálnej otázke

24. Svojou prvou prejudiciálnou otázkou chce vnútroštátny súd vedieť, či sa smernica 92/51 uplatňuje na činnosť riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách. Keďže osobná pôsobnosť smernice 92/51 nie je spochybnená, pretože pán Price je ako britský občan štátnym príslušníkom členského štátu Európskej únie a chce vykonávať činnosť riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách v inom členskom štáte, a to vo Francúzsku, zostáva iba zistiť, či táto činnosť patrí do vecnej pôsobnosti uvedenej smernice. Ak to tak nie je, stále prichádza do úvahy uplatnenie smernice 89/48.

A — *Spoločná podmienka uplatnenia: právna úprava povolania v hostiteľskom členskom štáte*

25. Smernica 92/51 (ako aj smernica 89/48) sa uplatňuje iba v prípade, keď činnosť riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách v hostiteľskom štáte (v tomto prípade vo Francúzsku) zodpovedá definícii regulovaného povolania obsiahnutej v tejto smernici.

26. Článok 1 oboch už citovaných smerníc považuje za regulované povolanie regulovanú odbornú činnosť alebo viacero regulovaných odborných činností, ktoré tvoria toto povolanie v niektorom členskom štáte.

27. Článok 1 oboch týchto smerníc okrem toho definuje regulovanú odbornú činnosť ako odbornú činnosť, pokiaľ začatie alebo vykonávanie takejto činnosti alebo jeden zo spôsobov jej vykonávania v členskom štáte predpokladá priamo či nepriamo v zmysle zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení vlastnenie diplomu.

28. Pojem regulovaného povolania treba v práve Spoločenstva vykladať autonómne. Otázku, či určité činnosti predstavujú povolanie v zmysle smernice 89/48, treba teda tiež vykladať podľa práva Spoločenstva.

29. Podľa judikatúry Súdneho dvora [5] ide o regulované povolanie alebo regulovanú odbornú činnosť iba vtedy, keď v dotknutom členskom štáte existujú právne ustanovenia, ktoré upravujú začatie vykonávania alebo vykonávanie tejto činnosti. Takéto ustanovenia môžu byť priame alebo nepriame. Právna úprava je priama vtedy, keď ustanovenia zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení hostiteľského členského štátu zavádzajú režim, v dôsledku ktorého je táto odborná činnosť výslovne vyhradená osobám, ktoré spĺňajú určité podmienky, a prístup k nej je zakázaný osobám, ktoré tieto podmienky nespĺňajú. [6]

30. Vo Francúzsku je činnosť spoločností, ktoré organizujú dobrovoľné predaje hnuteľných vecí na verejných dražbách upravená článkami L. 321-4 až L. 321-38 obchodného zákonníka. Pretože podľa článku L. 321-8 musí byť v takýchto spoločnostiach aspoň jedna osoba, ktorá má kvalifikáciu vyžadovanú na riadenie dobrovoľného predaja hnuteľných vecí na verejných dražbách, je

5 — Rozsudky z 1. februára 1996, Aranitis, C-164/94, Zb. s. I-135, body 18 a 33, a z 8. júla 1999, Fernández de Bobadilla, C-234/97, Zb. s. I-4773, bod 16.

6 — Rozsudky Aranitis, už citovaný, bod 19, a Fernández de Bobadilla, už citovaný, bod 17.
K tomuto bodu pozri aj rozsudok zo 7. októbra 2004, Komisia/Francúzsko (C-402/02, neuverejnený v Zbierke), týkajúci sa kvalifikácie regulovaného povolania na základe ustanovení upravujúcich prístup k výkonu povolania.

činnosť tohto riaditeľa predajov regulovaná — aj keď iba nepriamo — článkami L. 321-4 až L. 321-38. Článok L. 321-9 naopak obsahuje priamu právnu úpravu, keď najmä stanovuje, že iba riaditelia predajov sú oprávnení riadiť predaje hnuteľných vecí na verejných dražbách.

31. Vo Francúzsku je prístup k povolaniu riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách podrobne upravený dekrétom. Predovšetkým článok 16 a nasl. dekrétu stanovuje, že na vykonávanie tohto povolania treba byť držiteľom vnútroštátneho diplomu v odbore právo a iného vnútroštátneho diplomu, úspešne zložiť skúšku umožňujúcu prístup k odbornej praxi a absolvovať odbornú prax.

32. Článok 45 dekrétu okrem toho podriaďuje možnosť štátnych príslušníkov členského štátu Európskeho spoločenstva alebo zmluvného štátu dohody o Európskom hospodárskom priestore vykonávať činnosť riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách určitým odchylným podmienkam.

33. Prístup k činnosti riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách, ako aj vykonávanie tejto činnosti sú tak vo Francúzsku priamo upravené právnymi ustanoveniami, pretože sú vyhradené osobám s určitou kvalifikáciou. V dôsledku toho treba túto činnosť považovať za regulované povolanie v hostiteľskom štáte.

B — *Určenie uplatniteľnej smernice*

34. Počas konania bolo niekoľkokrát zopakované, že treba uplatniť smernicu 89/48, a nie smernicu 92/51 uvádzanú vnútroštátnym súdom. Preto ďalej preskúmam otázku, ktorá z týchto dvoch smerníc sa uplatní na skutkový stav, ktorý je predmetom sporu vo veci samej.

1. Vymedzenie pôsobnosti oboch smerníc

35. Skôr, ako sa budem zaoberať otázkou, či vzdelanie a príprava vyžadované na výkon povolania riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách predstavujú diplom v zmysle smernice 92/51, je potrebné určiť pôsobnosť oboch smerníc.

36. Aby činnosť riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách patrila do vecnej pôsobnosti smernice 92/51, musela by v hostiteľskom štáte predstavovať regulované povolanie v súlade s článkom 3 prvým odsekom v spojení s článkom 1 písm. e) tejto smernice a bolo by potrebné, aby začatie vykonávania tohto povolania bolo podmienené vlastníctvom diplomu v zmysle článku 3 prvého odseku v spojení s článkom 1 písm. a) tejto smernice.

37. Smernica 92/51, ako to preukazujú jej odôvodnenia č. 3, 4 a 9, predstavuje doplnenie a rozšírenie koncepcie, na ktorej spočíva smernica 89/48. Podľa tretieho odôvodnenia smernice 89/48 sa táto smernica obmedzuje na uznávanie diplomov o vyššom vzdelaní. Z toho dôvodu treba, ako je to uvedené v odôvodneniach č. 4 a 9 smernice 92/51, zaviesť doplňujúci systém, ktorý „... musí zahŕňať stupne vzdelávania a prípravy nepokryté pôvodným všeobecným systémom, najmä tie, ktoré zodpovedajú inému postredoškolskému vzdelávaniu a príprave alebo inému rovnocennému vzdelávaniu a príprave, alebo tie, ktoré zodpovedajú dlhodobému alebo krátkodobému stredoškolskému štúdiu, najmä doplnenému o odbornú prípravu a prax".

38. V dôsledku toho je na vymedzenie pôsobnosti oboch už citovaných smerníc rozhodujúca úroveň vzdelania a prípravy. V súhrne zahŕňajú tieto smernice celkom tri úrovne odborného vzdelania a prípravy: po prvé postredoškolské vzdelávanie a príprava; po druhé krátkodobé štúdium a študijné odbory uvedené v prílohe C, a po tretie postredoškolské štúdium v trvaní aspoň troch rokov. [7]

39. Keďže smernica 92/51 sa podľa svojho článku 1 písm. a) vzťahuje na prvé dve úrovne vzdelania a prípravy a smernica 89/48 sa na základe svojho článku 1 písm. a) týka tretej úrovne vzdelania a prípravy, musí podľa smernice 92/51 okrem uznania v rámci každej úrovne vzdelania a prípravy dôjsť k uznaniu medzi týmito úrovňami („možnosť prechodu").

40. Táto možnosť prechodu alebo prelínania sa jednotlivých úrovní vzdelania a prípravy viedla k mimoriadne zložitému pravidlu uznávania obsiahnutému v článku 3 smernice 92/51. V súlade s týmto ustanovením môže dôjsť k niekoľkým prípadom, na ktoré sa vzťahuje buď smernica 92/51, alebo smernica 89/48, alebo ani jedna z týchto smerníc. Ďalej sa pokúsim poskytnúť systematický pohľad na toto ustanovenie.

7 — V tomto ohľade pozri SCHNEIDER, H.: *Die Anerkennung von Diplomen in der Europäischen Gemeinschaft*. 1995, s. 239.

41. V prvom rade článok 3 prvý odsek smernice 92/51 robí rozdiel podľa toho, či hostiteľský štát podmieňuje vykonávanie dotknutého povolania vlastníctvom diplomu v zmysle smernice 92/51 alebo smernice 89/48.

42. V druhom rade teba overiť, či je toto povolanie regulované v štáte, v ktorom žiadateľ získal vzdelanie a prípravu [článok 3 prvý odsek písm. a) alebo b) smernice 92/51). Ak nie, uplatnenie smernice 92/51 závisí podľa jej článku 3 prvého odseku písm. b) od toho, či žiadateľ v konkrétnom prípade vykonával dotknuté povolanie počas stanovenej doby. Ak nie je splnená ani jedna z týchto podmienok, nemožno uplatniť žiadnu zo smerníc o uznávaní, ale hostiteľský členský štát je stále povinný rešpektovať základné slobody.

43. Ak je povolanie regulované v členskom štáte, v ktorom žiadateľ získal vzdelanie a prípravu, treba zistiť, či tento štát podmieňuje prístup k tomuto povolaniu vlastníctvom diplomu v zmysle smernice 92/51 alebo smernice 89/48.

44. V poslednom rade treba v súlade s článkom 3 prvým odsekom písm. a) smernice 92/51 zistiť, či je žiadateľ skutočne držiteľom diplomu vyžadovaného v členskom štáte vzdelania a prípravy. Ak naopak žiadateľ nie je držiteľom požadovaného diplomu, neuplatní sa, rovnako ako v prípade chýbajúcej odbornej praxe [článok 3 prvý odsek písm. b)], žiadna zo smerníc, ale iba základná sloboda, ktorá sa vzťahuje na výkon dotknutého povolania. [8] Na túto situáciu tak možno uplatniť najmä zásady rozvinuté v rozsudku zo 7. mája 1991 vo veci Vlassopoulou [9] a založené na základných slobodách.

45. V dôsledku toho sa na uplatnenie smernice 92/51 na spor vo veci samej vyžaduje, aby išlo o jeden z týchto troch prípadov:

— hostiteľský členský štát a členský štát vzdelania a prípravy vyžadujú diplom v zmysle smernice 92/51 a žiadateľ spĺňa túto podmienku [článok 3 prvý odsek písm. a) smernice 92/51] alebo

— jeden z týchto dvoch štátov vyžaduje diplom v zmysle smernice 92/51 a druhý vyžaduje diplom v zmysle smernice 89/48 a žiadateľ je držiteľom diplomu vyžadovaného štátom vzdela-

8 — K tomuto prípadu pozri WASMEIER, M.: Aktuelle Fragen im Zusammenhang mit der Anerkennung von Berufsabschlüssen. In: *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, 1999, s. 746 (749).

9 — Rozsudok C-340/89, Zb. s. I-2357.

nia a prípravy [možnosť „prechodu" vyplývajúca z článku 3 prvého odseku písm. a) smernice 92/51 [10]] alebo

— hostiteľský členský štát vyžaduje diplom v zmysle smernice 92/51, dotknuté povolanie nie je regulované v členskom štáte vzdelania a prípravy, ale žiadateľ má požadovanú odbornú prax [článok 3 prvý odsek písm. b) smernice 92/51].

46. Na určenie toho, či skutkový stav vo veci samej zodpovedá jednému z týchto modelových prípadov, treba preskúmať, aký diplom vyžaduje v tomto prípade hostiteľský štát, či je povolanie regulované a aký diplom vyžaduje členský štát vzdelania a prípravy.

2. Detaily podmienok

a) Povaha diplomu vyžadovaného hostiteľským členským štátom

47. Na určenie, aký diplom vyžaduje hostiteľský členský štát, v tomto prípade Francúzsko, na vykonávanie činnosti riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách, treba preskúmať francúzske ustanovenia, ktoré definujú podmienky výkonu tejto činnosti. Odpoveď na túto otázku zahŕňa výklad príslušného francúzskeho ustanovenia týkajúceho sa prístupu k povolaniu riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách. V zásade neprináleží Súdnemu dvoru, aby poskytoval takýto výklad vnútroštátneho práva v prejudiciálnom konaní podľa článku 234 ES. Aby však mohol dať vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, uvediem ďalej niekoľko poznámok týkajúcich sa vnútroštátneho práva.

48. Kvalifikácia vyžadovaná na riadenie dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách je stanovená v článku 16 dekrétu. V prvom rade treba byť držiteľom vnútroštátneho diplomu v odbore právo a vnútroštátneho diplomu v odboroch dejiny umenia, úžitkové umenia, archeológia alebo výtvarné umenia, pričom jeden z týchto diplomov musí zodpovedať aspoň vysokoškolskému titulu „licence" (zodpovedajúcemu aspoň trom rokom vyššieho vzdelania) a druhým diplomom má byť diplom vydaný pri dosiahnutí stupňa vzdelania zodpovedajúceho aspoň dvom rokom vyššieho vzdelania. Celkovo sa teda vyžaduje najmenej päť rokov univerzitného štúdia. Okrem toho po úspešnom zložení skúšky umožňujúcej prístup k odbornej praxi treba absolvovať odbornú prax v trvaní dvoch rokov.

49. Článok 16 dekrétu teda podriaďuje výkon povolania riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných draž-

10 — Pozri správu Komisie adresovanú Rade a Európskemu parlamentu o uplatňovaní smernice 92/51 v súlade s článkom 18 smernice 92/51 [KOM(2000) 17 v konečnom znení, bod 201 a nasl.].

bách niekoľkým podmienkam, z ktorých tri sa týkajú vzdelania a prípravy (univerzitné štúdium, skúška umožňujúca prístup k odbornej praxi a odborná prax). Tieto tri podmienky sú uvedené v číslovanom zozname. Zo znenia tohto ustanovenia možno vyvodiť, že univerzitný diplom, ako aj odborná prax, sú neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy vyžadovaných na riadenie dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách a že nepredstavujú len všeobecnú kvalifikáciu.

50. Teleologický argument okrem toho svedčí v prospech tohto výkladu: *ratio legis* dotknutého ustanovenia je najmä to, aby právo absolvovať odbornú prax v trvaní dvoch rokov mali len tí žiadatelia, ktorí predtým získali požadované univerzitné vzdelanie. Odborná prax predstavuje teda formu špecializácie, ktorá má doplniť všeobecné právnické a umelecké vzdelanie. Z tohto dôvodu je univerzitné vzdelanie nevyhnutnou a povinnou súčasťou vzdelania a prípravy riaditeľa dobrovoľných predajov na verejných dražbách.

51. Tomu, že treba vychádzať z „výsledného produktu" nasvedčuje aj judikatúra Súdneho dvora. Súdny dvor tak vo svojom rozsudku z 13. novembra 2003, Morgenbesser [11], rozhodol, že francúzska štátna príslušníčka, ktorá bola držiteľkou titulu magister práv, ale neskôr neabsolvovala praktické vzdelanie a prípravu vyžadované na výkon povolania advokáta, sa nemôže odvolávať na smernicu 89/48. Treba teda zohľadniť nielen teoretické, ale aj praktické vzdelanie a prípravu. Až po ukončení tejto praktickej časti sa vzdelania a príprava na výkon advokátskeho povolania považujú za ukončené. V tomto ohľade sa hovorí o „výslednom produkte" vtedy, keď musí dôjsť k spojeniu dvoch častí vzdelávania a prípravy (teoretickej a praktickej) na to, aby bolo celkové vzdelanie a príprava uznané v súlade so smernicou 89/48, a keď nestačí praktické vzdelanie a príprava v zmysle smernice 92/51. [12]

52. V rozsudku z 9. septembra 2003, Burbaud [13], Súdny dvor potvrdil tento záver vo vzťahu k povolaniu riaditeľa verejnej nemocnice, keď v bode 35 konštatoval, že titul pani Burbaud zodpovedal postredoškolskému vzdelaniu a príprave v trvaní aspoň troch rokov. Znamená to, že Súdny dvor posudzoval diplom v odbore právo a následné odborné vzdelanie a prípravu ako celok.

53. Túto judikatúru o neoddeliteľnosti teoretického a praktického vzdelania a prípravy možno uplatniť aj v prípade sporného

11 — Rozsudok C-313/01, Zb. s. I-13467, bod 54.

12 — Pozri SCHNEIDER, H.: c. d., s. 172 a nasl.; REGELIN, S.: Berufliche Befähigungsnachweise und ihre Anerkennung. In: OETKER, H., PREIS, U. (ed.): *Europäisches Arbeits- und Sozialrecht*, s. 49, ako aj MÜLLER-BERNHARDT, U.: Anerkennung von Hochschuldiplomen im Gemeinschaftsrecht. In: *Recht der Jugend und des Bildungswesens*, 1989, s. 130, 134.

13 — Rozsudok C-285/01, Zb. s. I-8219.

povolania riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách. Ak v prípade povolania riaditeľa verejnej nemocnice Súdny dvor považuje trojročné univerzitné vzdelanie a prípravu a dodatočné dvojročné postredoškolské vzdelanie a prípravu za diplom v zmysle smernice 89/48, potom to musí rovnako platiť aj v prípade povolania riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách, lebo vzdelanie a príprava vyžadované na výkon tohto povolania zahŕňajú okrem postredoškolského vzdelania a prípravy nielen jeden, ale hneď dva univerzitné diplomy (jeden v odbore právo a jeden v odbore dejín, archeológie alebo umenia); toto vzdelanie a príprava teda rovnako musia predstavovať diplom v zmysle smernice 89/48.

54. Vzdelanie a príprava na výkon povolania riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách spočíva v podstate v päťročnom univerzitnom štúdiu a v dvojročnom odbornom vzdelávaní a príprave.

55. Povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách predpokladá vzdelanie a prípravu, ktoré sú organizované podobne ako tie, ktoré pripravujú na výkon povolania riaditeľa verejnej nemocnice: v oboch prípadoch sa k právnickému univerzitnému vzdelaniu a príprave pridáva odborná prax, ktorá je prípravou na špecifické požiadavky povolania a ktorá ide nad rámec samotného právnického vzdelania.

56. Námietka, ktorú by však bolo možné vzniesť voči podobnosti s povolaním advokáta, a síce, že vzdelanie a príprava na toto povolanie, na rozdiel od povolania riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách, predstavujú homogénne právnické vzdelanie zložené z teoretickej a praktickej časti, by tak v prípade povolania riaditeľa nemocnice stratila akýkoľvek význam.

57. Ak budeme vychádzať z bežného prípadu vzdelania a prípravy opísaných vyššie, potom sa na povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách vzťahuje smernica 89/48.

58. Článok 17 dekrétu však upresňuje, že žiadatelia s odbornou praxou v trvaní najmenej sedem rokov, ktorí s úspechom zložili skúšku spôsobilosti, sú na základe výnimky z článku 16 oslobodení od požiadavky vzdelania a prípravy v zmysle článku 1 dekrétu (a teda diplomu v zmysle smernice 89/48) na výkon povolania riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách. Keďže však toto ustanovenie je výnimkou zo všeobecného pravidla obsiahnutého v článku 16 dekrétu, a teda neupravuje samostatne prístup k povolaniu riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách, nemá vplyv na otázku existencie diplomu v zmysle smernice 89/48.

59. V dôsledku toho, ak budeme pri posúdení podmienok vyžadovaných vo Francúzsku vychádzať z článku 16 dekrétu, je potrebné dospieť k záveru, že hostiteľský štát, teda Francúzska republika, vyžaduje na riadenie dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách diplom v zmysle smernice 89/48.

60. Platí to však iba vtedy, ak nebudeme vychádzať z článku 45 dekrétu. Podľa tohto ustanovenia totiž musí žiadateľ úspešne ukončiť denné postredoškolské štúdium v trvaní aspoň jedného roka. Toto francúzske ustanovenie teda vyžaduje iba diplom v zmysle smernice 92/51. So zreteľom na jeho osobnú pôsobnosť sa článok 45 uplatní iba na štátnych príslušníkov niektorých štátov. Keďže k nim patrí aj pán Price, uplatní sa toto ustanovenie aj v jeho prípade.

61. Smernica 92/51 sa uplatní v jednom z nasledujúcich prípadov: ak hostiteľský štát, v tomto prípade Francúzska republika, vyžaduje iba diplom v zmysle smernice 92/51 (uplatniteľnosť článku 45 dekrétu) alebo ak nastane prípad uplatnenia článku 3 smernice 92/51. Tým sa rozumie v prvom rade prípad „prechodu", pri ktorom hostiteľský členský štát vyžaduje diplom v zmysle smernice 89/48, ale členský štát vzdelania a prípravy vyžaduje iba doklad v zmysle smernice 92/51. To znamená, že aj v prípade uplatnenia článku 16 dekrétu prichádza do úvahy smernica 92/51. V druhom rade upravuje článok 3 smernice 92/51 uplatnenie tejto smernice v prípade, keď hostiteľský členský štát vyžaduje diplom v zmysle smernice 92/51, ale povolanie nie je regulované v členskom štáte vzdelania a prípravy a žiadateľ má požadovanú odbornú prax.

b) Požiadavky v členskom štáte vzdelania a prípravy

62. Na to, aby sme mohli konštatovať, či členský štát vzdelania a prípravy vyžaduje na výkon povolania riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách diplom v zmysle smernice 92/51, treba najprv zistiť, či je toto povolanie regulované v členskom štáte vzdelania a prípravy.

i) Právna úprava povolania v hostiteľskom členskom štáte

63. Najprv treba uviesť, že povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách pod týmto označením v Spojenom kráľovstve neexistuje. Obdobná činnosť je tam vykonávaná pod názvom „Valuer/Auctioneer: Fine Arts".

64. Povolanie „auctioneer" nereguluje žiadne osobitné ustanovenie. Prístup k tomuto povolaniu tak nie je podmienený ani skúškou, ani osvedčením, ani členstvom v profesijnej organizácii. Z toho vyplýva, že v Spojenom kráľovstve sa povolanie „Valuer/Auctioneer: Fine Arts" považuje za neregulované.

65. Členstvo v niektorých inštitúciách však so sebou prináša určité ekonomické výhody. Medzi uznané inštitúcie sa v Spojenom kráľovstve radí napríklad RICS, Society of Fine Arts Auctioneers alebo National Association of Valuers and Auctioneers. RICS za určitých podmienok priznáva titul „Chartered Surveyor" alebo „Chartered Arts and Antiques Surveyor".

66. Článok 1 písm. f) druhý odsek smernice 92/51 zohľadňuje túto osobitosť, a preto stanovuje, že odborná činnosť regulovaná profesijnými združeniami sa považuje za odbornú činnosť regulovanú štátom v prípade, keď dotknutý členský štát uznáva túto reguláciu povolania.

67. Smernica 92/51 neupresňuje, ktoré profesijné združenia a organizácie spĺňajú tieto kritériá. Smernica 89/48 však vo svojom článku 1 písm. d) druhom odseku obsahuje rovnaké ustanovenie. Príloha k tejto smernici obsahuje zoznam profesijných združení a organizácií spĺňajúcich podmienky. V bode 13 tohto zoznamu sa nachádza Royal Institution of Chartered Surveyors.

68. Zostáva teda zistiť, či možno analogicky uplatniť zoznam profesijných združení a organizácií spĺňajúcich podmienky článku 1 písm. d) druhého odseku smernice 89/48 na článok 1 písm. f) druhý odsek smernice 92/51.

69. Niekoľko argumentov hovorí v prospech kladnej odpovede: smernica 92/51 má, ako to naznačuje jej úplný názov, dopĺňať smernicu 89/48. Musí byť chápaná a vykladaná len v súvislosti s touto smernicou.[14] To hovorí v prospech analogického uplatnenia ustanovení smernice 89/48 na situácie, na ktoré sa vzťahuje smernica 92/51.

70. S analogickým uplatnením treba iste súhlasiť, predovšetkým vtedy, keď smernica 92/51 upravuje niektorú oblasť vecne rovnakým spôsobom ako smernica 89/48. Tak je to v tomto prípade, pretože obe smernice

14 — Odôvodnenie č. 5 smernice 92/51.

obsahujú rovnaké ustanovenie o regulácii povolania profesijnými združeniami a organizáciami; je teda logické zohľadniť zoznam týchto združení na účely oboch smerníc.

71. V prospech uplatniteľnosti tohto zoznamu na smernicu 92/51 hovorí aj skutočnosť, že sa uznáva, že RICS vydáva profesijné predpisy pre povolania, ktoré patria do pôsobnosti smernice 89/48. Tým skôr by to teda mal byť prípad povolaní, ktoré patria do pôsobnosti smernice 92/51, pretože podmienky prístupu k týmto povolaniam sú menej prísne.

72. Prvá podmienka uplatnenia článku 3 prvého odseku smernice 92/51 je teda splnená iba v prípade, keď nevychádzame z povolania „auctioneer", ale z povolania „chartered surveyor" alebo „chartered arts and antiques surveyor".

ii) Podmienky vyžadované v členskom štáte vzdelania a prípravy

73. Najprv treba pripomenúť, že pokiaľ sa posúdenie podmienok vyžadovaných v členskom štáte vzdelania a prípravy týka uplatnenia smernice na konkrétny skutkový stav, patrí toto posúdenie do právomoci vnútroštátneho súdu.

74. Ak ide o povolanie, ktoré je regulované v Spojenom kráľovstve, je potrebné ďalej overiť, či je jeho výkon v Spojenom kráľovstve podmienený vlastníctvom diplomu v zmysle smernice 92/51, teda univerzitného diplomu zodpovedajúceho najviac dvom rokov štúdia.

75. Ak by sme vychádzali z podmienok stanovených pre „chartered surveyors" alebo „chartered arts and antiques surveyors", bolo by naopak potrebné uplatniť smernicu 89/48. Je na vnútroštátnom súde, aby posúdil, či sú splnené podmienky týkajúce sa „chartered surveyors" a/alebo „chartered arts and antiques surveyors".

76. Ak dospejeme k záveru, že členský štát vzdelania a prípravy, teda Spojené kráľovstvo, podmieňuje prístup k povolaniu riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách diplomom v zmysle smernice 92/51, musí byť dotknutý žiadateľ držiteľom požadovaného diplomu v zmysle smernice 92/51, aby sa smernica uplatnila na povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách.

77. Ak vychádzame z toho, že ide o povolanie „auctioneer", nejde o regulované povolanie, a preto sa neuplatní žiadna z oboch smerníc.

iii) Dodržanie podmienok pánom Priceom

78. Treba teda so zreteľom na konkrétne okolnosti preskúmať, aká je povaha diplomu, ktorého je žiadateľ vo veci samej držiteľom, a prax, ktorú má. Tieto informácie sa buď nenachádzajú v spise, napríklad informácie o členstve v jednej z uznaných inštitúcií, alebo sú spochybnené, predovšetkým pokiaľ ide o dvojročnú prax v členskom štáte vzdelania a prípravy, v tomto prípade v Spojenom kráľovstve.

79. Keďže však tento prieskum zahŕňa uplatnenie smernice na konkrétny prípad, ide rovnako o úlohu, ktorá prináleží príslušným vnútroštátnym orgánom. Aj keď je totiž na Súdnom dvore, aby poskytol vnútroštátnemu súdu výklad potrebný na rozhodnutie sporu, je na vnútroštátnom súde, aby kvalifikoval konkrétne okolnosti na základe kritérií stanovených Súdnym dvorom. Uplatnenie ustanovení práva Spoločenstva a vnútroštátnych ustanovení, ktoré tieto ustanovenia preberajú, na konkrétny prípad, zostáva úlohou vnútroštátneho súdu. [15]

15 — Rozsudky zo 14. decembra 2000, Fazenda Pública, C-446/98, Zb. s. I-11435, bod 23, a Burbaud, už citovaný v poznámke pod čiarou 13, bod 58.

C — *Mezitýmny návrh*

80. V dôsledku toho treba odpovedať na prvú prejudiciálnu otázku tak, že smernicu Rady 92/51/EHS z 18. júna 1992 o druhom všeobecnom systéme uznávania odborného vzdelania a prípravy, ktorou sa dopĺňa smernica 89/48/EHS, treba vykladať v tom zmysle, že sa uplatňuje na činnosť riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách podľa francúzskeho práva iba vtedy, ak toto povolanie nie je regulované v Spojenom kráľovstve a keď žiadateľ spĺňa podmienky stanovené v článku 3 prvom odseku písm. b) smernice 92/51 alebo keď sa v Spojenom kráľovstve vyžaduje na prístup k tomuto povolaniu diplom v zmysle tejto smernice. Je na vnútroštátnom súde, aby rozhodol, či sú splnené tieto podmienky.

V — O druhej prejudiciálnej otázke

81. Svojou druhou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či si v prípade, že sa na činnosť riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách uplatní smernica 92/51, môže hostiteľský členský štát vyhradiť právo voľby medzi „kompenzačnými mechanizmami", ktoré predstavuje adaptačné obdobie a skúška spôsobilosti namiesto toho, aby nechal túto voľbu na žiadateľa. Rovnaká otázka je položená v prípade uplatniteľnosti smernice 89/48.

82. Ide v podstate o to, či je povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných

vecí na verejných dražbách povolaním, ktoré si vyžaduje presnú znalosť vnútroštátneho práva a v prípade ktorého je základnou a stabilnou stránkou činnosti poskytovanie rád a/alebo pomoci týkajúcej sa vnútroštátneho práva, lebo v tomto prípade môže hostiteľský členský štát podľa článku 4 ods. 1 písm. b) oboch smerníc obmedziť žiadateľa vo voľbe medzi skúškou spôsobilosti a adaptačným obdobím.

A — *O prípustnosti druhej prejudiciálnej otázky*

83. So zreteľom na obsah a znenie druhej otázky sa zdá potrebné overiť jej prípustnosť.

84. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora možno odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke len vtedy, keď je zjavné, že požadovaný výklad práva Spoločenstva nemá súvislosť so skutočnosťou alebo predmetom konania vo veci samej, keď má problém hypotetickú povahu alebo keď Súdnemu dvoru nie sú známe skutkové a právne okolnosti potrebné na to, aby mohol poskytnúť užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sú mu položené. [16]

85. V tomto prípade je potrebné preskúmať vzťah medzi požadovaným výkladom práva Spoločenstva a predmetom sporu vo veci samej. Druhá prejudiciálna otázka totiž tak, ako ju formuloval vnútroštátny súd, predpokladá uplatniteľnosť smernice 92/51.

86. Keďže otázku uplatniteľnosti smernice 92/51 na skutkový stav vo veci samej možno vyriešiť iba v konaní pred vnútroštátnym súdom, je sporné, či je splnená podmienka stanovená judikatúrou, podľa ktorej odpoveď na prejudiciálnu otázku musí byť nevyhnutná na vyriešenie sporu.

87. Podľa judikatúry Súdneho dvora však podmienky prípustnosti prejudiciálnych otázok netreba posudzovať príliš prísne. Rozhodujúce je to, či výklad práva Spoločenstva môže byť pre vnútroštátny súd užitočný. „Ak sa teda položené otázky týkajú výkladu práva Spoločenstva, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť". [17]

16 — Rozsudky z 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, Zb. s. I-2099, bod 39; z 22. januára 2002, Canal Satélite Digital, C-390/99, Zb. s. I-607, bod 19; z 27. februára 2003, Adolf Truley, C-373/00, Zb. s. I-1931, bod 22 a nasl., a z 5. februára 2004, Schneider, C-380/01, Zb. s. I-1389, bod 22.

17 — Pozri predovšetkým rozsudky z 15. decembra 1995, Bosman, C-415/93, Zb. s. I-4921, bod 59; PreussenElektra, už citovaný v poznámke pod čiarou 16, bod 38; Canal Satélite Digital, už citovaný v poznámke pod čiarou 16, bod 18, a z 10. decembra 2002, der Weduwe, C-153/00, Zb. s. I-11319, bod 31.

88. V tomto prípade treba zdôrazniť, že z dôvodu uplatniteľnosti jednej z dvoch smerníc je výklad pojmu povolania, ktorého súčasťou je poskytovanie právnych rád v zmysle smernice, pre vnútroštátny súd užitočný.

B — *Pojem povolania, ktorého súčasťou je poskytovanie právnych rád, v zmysle smerníc*

89. Najprv treba preskúmať, či je povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách povolaním, ktoré vyžaduje presnú znalosť vnútroštátneho práva. Následne treba overiť, či je poskytovanie rád a/alebo pomoci týkajúcej sa vnútroštátneho práva základnou a stabilnou stránkou tejto činnosti.

90. V prípade rozdielov v dĺžke alebo obsahu vzdelávania a prípravy medzi štátom pôvodu a vzdelania na jednej strane a hostiteľským štátom na druhej strane môže hostiteľský štát v súlade s článkom 4 smernice 92/51 vyžadovať od žiadateľa dodatočné podmienky, aby zabezpečil jeho vhodné prispôsobenie sa novému profesijnému prostrediu.

91. V prípade rozdielnych študijných programov, teda ak sa vzdelanie a príprava, ktoré dostal žiadateľ, týkajú teoretických alebo praktických oblastí, ktoré sa podstatne líšia od oblastí študijného programu hostiteľského členského štátu, a teda na ktoré sa nevzťahuje jeho diplom, môže hostiteľský členský štát ako kompenzáciu v súlade s článkom 4 ods. 1 písm. b) prvým pododsekom prvou zarážkou smernice 92/51 konkrétne vyžadovať buď adaptačné obdobie alebo skúšku spôsobilosti. To platí aj vtedy, ak je regulovaná odborná činnosť v hostiteľskom členskom štáte definovaná oveľa širšie ako v členskom štáte pôvodu žiadateľa a ak tento rozdiel zodpovedá špecifickému vzdelaniu a príprave v oblastiach, na ktoré sa nevzťahuje diplom žiadateľa [článok 4 ods. 1 písm. b) prvý pododsek druhá zarážka smernice 92/51].

92. Hostiteľský členský štát, ktorý využije túto možnosť kompenzácie, musí nechať voľbu medzi adaptačným obdobím a skúškou spôsobilosti na žiadateľa. Smernica 92/51 však vo svojom článku 4 ods. 1 písm. b) štvrtom pododseku prvej zarážke upravuje výnimku z tejto zásady slobodnej voľby v prípade, keď ide o povolanie, ktoré vyžaduje presnú znalosť vnútroštátneho práva a ktorého základnou a stabilnou stránkou je poskytovanie rád a/alebo pomoci týkajúcej sa vnútroštátneho práva. V tomto prípade si totiž túto voľbu môže vyhradiť hostiteľský členský štát.

93. Táto výnimka pre povolania, ktorých súčasťou je poskytovanie právnych rád, sa doslovne nachádza v smernici 89/48. Z tohto dôvodu sa zdá logické odkazovať pri histórii vzniku tohto ustanovenia na smernicu 89/48.

94. Štúdium prípravných prác preukazuje, že návrh Komisie neobsahuje ani skúšku spôsobilosti ako kompenzačný mechanizmus, ani túto výnimku pre povolania, ktorých súčasťou je poskytovanie právnych rád. Až diskusie v Rade a paralelne v právnickej obci viedli k tomuto ustanoveniu. [18]

95. Hoci sa Komisia domnievala, že toto rozšírenie ustanovenia nebolo v súlade s *ratio legis* smernice [19], ktorý spočíva vo vzájomnej dôvere v kvalitu vzdelávania a prípravy, kvôli výhradám členských štátov ho prijala. Sporné ustanovenie má dať členským štátom možnosť overiť, či má žiadateľ skutočne znalosť vnútroštátneho práva vyžadovanú na výkon dotknutého povolania, pretože z dôvodu rozdielov medzi vnútroštátnymi právnymi systémami je menej ako v prípade iných povolaní zrejmé, že odborník kvalifikovaný v jednom členskom štáte môže úspešne vykonávať toto povolanie v inom členskom štáte.

96. Takto prijaté ustanovenie je teda špeciálne, pretože sa týka iba niektorých povolaní, a odchyľujúce sa, pretože predstavuje výnimku z hlavnej zásady smernice, ktorá zavádza základnú rovnocennosť vzdelania a prípravy.

97. Ďalší aspekt prípravných prác hovorí v prospech rozširujúceho výkladu výnimky. Parlament totiž chcel zmeniť spoločnú pozíciu Rady v druhom čítaní zúžením podmienky týkajúcej sa znalosti vnútroštátneho práva na právnické povolania v užšom slova zmysle. [20] Tento pozmeňovací návrh Parlamentu však Rada neprijala.

98. Naproti tomu skutočnosť, že sporné ustanovenie nie je rovnocennou alternatívou, ale výnimkou, hovorí v prospech jeho zužujúceho výkladu.

18 — Pozri v tomto ohľade SCHNEIDER, H.: c. d., s. 195.

19 — Tamže, s. 197.

20 — Rozhodnutie týkajúce sa spoločnej pozície Rady k návrhu Komisie na prijatie smernice o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov (Ú. v. ES C 309, 1988, s. 44).

99. V tejto súvislosti nestačí mať na výkon dotknutého povolania akúkoľvek znalosť práva. Nebude postačovať ani to, aby táto znalosť bola vyžadovaná len v niekoľkých úzko vymedzených oblastiach práva. Inak by totiž napríklad takmer všetky obchodné činnosti patrili do pôsobnosti výnimky. To však nemohol byť zámer zákonodarcu Spoločenstva. Rovnako málo záleží na tom, že sa na povolanie vzťahuje osobitný režim zodpovednosti.

100. Celkovo teda treba striktne posúdiť rozsah a hĺbku alebo dôkladnosť požadovanej znalosti. To sa týka tak samotnej požadovanej znalosti práva, ako aj podielu, ktorý vo vykonávanej činnosti predstavujú rady a/alebo pomoc.

101. Pri prebratí smernice 89/48 využili všetky členské štáty svoju možnosť výberu a zvolili si skúšku spôsobilosti ako kompenzačný mechanizmus. To možno vysvetliť tým, že táto možnosť je prísnejšou z dvoch možných kompenzačných mechanizmov a ešte viac sťažuje prístup k príslušnému povolaniu v dotknutom hostiteľskom štáte.

102. So zreteľom na všeobecnú štruktúru smernice 92/51 teda nemožno túto výnimku obsiahnutú v článku 4 ods. 1 písm. b) štvrtom pododseku vykladať príliš široko.

103. Napokon treba zdôrazniť, že článok 4 smernice 92/51 ako ustanovenie sekundárneho práva treba vykladať s prihliadnutím na právo vyššej právnej sily. To zahŕňa nielen príslušnú základnú slobodu, ale aj všeobecné právne zásady. V tomto ohľade je potrebné pripomenúť najmä požiadavky zásady proporcionality, ktoré sú členské štáty povinné rešpektovať tak pri preberaní smernice 92/51, ako aj pri uplatňovaní vnútroštátnych ustanovení. Tieto požiadavky vyššej právnej sily môžu teda konaniu členských štátov stanoviť dodatočné hranice.

C — Právne relevantné znaky dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách vo Francúzsku

104. Dobrovoľné predaje hnuteľných vecí na verejných dražbách sú vo Francúzsku upravované článkami L.321-1 až L.321-4, L.321-8 a L.321-9 obchodného zákonníka.

105. Tieto ustanovenia upravujú iba dobrovoľné predaje hnuteľných vecí na verejných dražbách, a nie aj predaje nútené, definované ako predaje stanovené zákonom alebo nariadené súdom, ktoré zostávajú monopolom súdnych odhadcov.

106. Dobrovoľné predaje hnuteľných vecí na verejných dražbách sa teda môžu týkať iba použitého tovaru alebo nového tovaru pochádzajúceho priamo z výroby predávajúceho, ak tento nie je ani obchodníkom, ani remeselníkom. Tieto tovary sa predávajú individuálne alebo hromadne.

107. Tieto dobrovoľné predaje hnuteľných vecí na verejných dražbách v zásade vykonávajú obchodné spoločnosti, ktorých predmet podnikania sa obmedzuje na ohodnotenie hnuteľného majetku, organizáciu a realizáciu dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách. Tieto spoločnosti konajú ako mandatár vlastníka majetku. Nie sú oprávnené predávať alebo nakupovať priamo alebo nepriamo na svoj vlastný účet hnuteľný majetok, ktorý je predávaný na verejnej dražbe. Tento zákaz sa uplatňuje aj na vedúcich zamestnancov, spoločníkov a zamestnancov spoločnosti.

108. Tieto spoločnosti môžu vykonávať svoju činnosť až po získaní súhlasu od výboru pre dobrovoľný predaj hnuteľných vecí na verejných dražbách a musia poskytovať dostatočné záruky týkajúce sa ich organizácie, technických a finančných prostriedkov, bezúhonnosti a praxe ich riaditeľov, ako aj vhodných preventívnych opatrení na zabezpečenie bezpečnosti obchodov pre ich klientov. Sú povinné ustanoviť revízora účtov a jeho zástupcu.

109. Medzi ich vedúcimi zamestnancami, spoločníkmi alebo zamestnancami musí byť aspoň jedna osoba, ktorá má kvalifikáciu vyžadovanú na riadenie predaja alebo je držiteľom dokladu o odbornom vzdelaní a príprave, diplomu alebo oprávnenia, ktoré sú v tejto oblasti uznané za rovnocenné za podmienok stanovených dekrétom Conseil d'état (článok L.321-8 obchodného zákonníka). Článok L.321-15 obchodného zákonníka upravuje sankcie na zabezpečenie dodržiavania niektorých ustanovení, najmä ustanovení o súhlase a kvalifikačných podmienkach.

D — *Povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách*

110. Členský štát má možnosť využiť výnimku obsiahnutú v článku 4 ods. 1 písm. b) treťom pododseku smernice 89/48 alebo v článku 4 ods. 1 písm. b) štvrtom pododseku smernice 92/51 tým, že si vyhradí voľbu medzi adaptačným obdobím a skúškou spôsobilosti iba vtedy, ak ide o povolanie, ktorého vykonávanie si vyžaduje presnú znalosť vnútroštátneho práva a v prípade

ktorého je základnou a stabilnou stránkou činnosti poskytovanie rád a/alebo pomoci týkajúcej sa vnútroštátneho práva. V dôsledku toho treba zistiť, či povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách spĺňa obe tieto podmienky.

113. Tieto závery sa však opierajú o možný výklad príslušných ustanovení obchodného zákonníka, ktorý nie je v žiadnom prípade záväzný. Ustanovenia nemeckého obchodného zákonníka týkajúce sa činnosti „Versteigerer" (odhadca) sú napríklad obdobné ako tieto ustanovenia francúzskeho obchodného zákonníka, pričom sa však toto povolanie v Nemecku nepovažuje za povolanie, ktorého súčasťou je poskytovanie právnych rád.

1. Podmienka týkajúca sa znalosti

111. Z príslušných ustanovení francúzskeho práva vyplýva, že činnosť riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách zahŕňa ohodnotenie predávaného hnuteľného majetku, ako aj organizáciu a realizáciu predaja na verejnej dražbe. V tomto rámci koná riaditeľ ako mandatár vlastníka majetku, ktorý má byť predmetom predaja na verejnej dražbe.

114. V dôsledku toho treba na lepšie definovanie činnosti riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách zohľadniť ďalšie ustanovenia, ktoré sa vzťahujú na výkon tohto povolania, napríklad ustanovenia upravujúce vzdelanie a prípravu riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách vo Francúzsku.

112. Z tohto opisu činnosti možno iste vyvodiť na jednej strane to, že riaditeľ dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách musí poznať ustanovenia francúzskeho práva týkajúce sa predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách, pretože je to on, ktorý realizuje a organizuje predaj na verejnej dražbe, a na druhej strane to, že ako mandatár vlastníka majetku, ktorý má byť predmetom predaja na verejných dražbách, mu musí poskytovať aj právne rady.

115. Vzdelanie a príprava na povolanie ho majú v podstate pripraviť na jeho výkon. Preto možno vo všeobecnosti vyvodiť obsah povolania na základe obsahu vzdelania a prípravy a naopak. V tomto prípade treba teda overiť, či podstatná časť vzdelania a prípravy na povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách spočíva v právnickom vzdelaní.

116. Vzdelanie a príprava na povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách sú upravené v dekréte č. 2001-650 a vo vyhláške. Ako už bolo vysvetlené v rámci právneho posúdenia prvej otázky, vzdelanie a príprava v súlade s článkom 16 dekrétu zahŕňajú univerzitnú časť a odbornú prax. Univerzitná časť vzdelania a prípravy zahŕňa diplom v odbore právo a ďalší diplom zodpovedajúci najmenej dvojročnému štúdiu.

2. Činnosť

117. Sylaby skúšky umožňujúcej prístup k odbornej praxi sú opísané v článkoch 4 a 5 vyhlášky. Táto skúška zahŕňa skúšku z práva a skúšku z umenia, každú v rozsahu štyroch hodín. Vyhláška v prílohe vymenúva oblasti, ktoré sú predmetom skúšky z práva. Ide o občianske právo, obchodné právo a právo dobrovoľného predaja hnuteľných vecí na verejných dražbách.

118. Podľa článku 21 a nasl. dekrétu samotná odborná prax zahŕňa teoretické a praktické štúdium, pričom je upresnené, že odborná prax sa vykonáva v spoločnosti, ktorá organizuje dobrovoľné predaje hnuteľných vecí na verejných dražbách, alebo u odhadcu.

119. Zo všetkých týchto ustanovení vyplýva, že značná časť vzdelávania a prípravy riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách je právnická: diplom v odbore právo, sylaby skúšky umožňujúcej prístup k odbornej praxi a obsah samotnej praxe. Z toho vyplýva, že vo Francúzsku si vykonávanie tohto povolania vyžaduje presnú znalosť vnútroštátneho francúzskeho práva.

120. Z článku 4 ods. 1 písm. b) štvrtého pododseku smernice 92/51 vyplýva, že záleží na tom, či ide o činnosť poskytovania právnych rád, a nie na tom, či ide o právnické povolanie v úzkom slova zmysle.

121. Ak by chcel zákonodarca Spoločenstva zahrnúť všetky *právnické* povolania, zvolil by pri formulovaní smernice všeobecnejšiu formuláciu ako napríklad „právnické povolania", ktoré predpokladajú presnú znalosť vnútroštátneho práva. Tým skôr by to platilo v prípade, ak by chcel zahrnúť *všetky* povolania, ktorých vykonávanie vyžaduje znalosť práva.

122. Na to, aby bolo možné rozhodnúť, či sa na povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov

hnuteľných vecí na verejných dražbách vzťahuje článok 4 ods. 1 písm. b) štvrtý pododsek smernice 92/51, treba teda určiť, akú časť v celkových úlohách tohto povolania zaberá poskytovanie právnych rád alebo právna pomoc.

123. Aj keď by porovnanie s ustanoveniami ostatných členských štátov mohlo ukázať, že zodpovedajúce povolanie nezahŕňa alebo zahŕňa len málo právnickej činnosti, nemá to nijaký vplyv na kvalifikáciu dotknutého povolania vo Francúzsku.

124. To vyplýva na jednej strane z histórie tohto povolania, teda z jeho pôvodu. Povolanie odhadcu sa datuje od Francúzskej revolúcie. Tento historický vývoj vysvetľuje prečo — na rozdiel od situácie v iných krajinách — bolo toto povolanie vo Francúzsku predmetom osobitnej právnej úpravy a prečo vyžaduje presnú znalosť francúzskeho práva a zahŕňa poskytovanie právnych rád.

125. V nadväznosti na konanie o nesplnení povinnosti, ktoré začala Komisia proti Francúzskej republike a ktoré sa týkalo monopolu tohto povolania v oblasti realizácie predajov na verejných dražbách vo Francúzsku, sa povolanie „commissaire priseur" („odhadca") rozdelilo na dve povolania: povolanie „commissaire priseur judiciare" („súdny odhadca") a povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách. Tento riaditeľ teda riadi výlučne dobrovoľné predaje hnuteľných vecí na verejných dražbách. Nútené predaje, definované ako predaje stanovené zákonom alebo nariadené súdom, naopak zostávajú výsadou súdnych odhadcov (commissaire priseur judiciare). Francúzska právna úprava je samozrejme viac ako len pozostatok histórie. Preukazujú to povinnosti, ktoré sú stále spojené s výkonom tohto povolania, ktorými sa budem podrobnejšie zaoberať ďalej.

126. Najprv ale treba uviesť, že podriadenie profesijným pravidlám a súvisiaca (disciplinárna) zodpovednosť nestačia na uplatniteľnosť výnimky. V tomto ohľade nestačí ani vysoko špecializovaná znalosť a s ňou spojená poradenská činnosť. Nestačí ani samotná znalosť právnych ustanovení a ich dodržiavanie, predovšetkým v oblasti občianskeho práva. Vyžaduje sa skôr, aby bolo poskytovanie rád časťou dotknutej odbornej činnosti.

127. Zo spisu vyplýva, že riaditeľ dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách radí a pomáha obom zmluvným stranám, teda kupujúcemu a predávajúcemu. Jeho úlohou je najmä

informovať strany o právnom stave, pokiaľ ide o ochranu kultúrnych pamiatok. Okrem toho musí informovať predávajúceho o právnych problémoch, ktoré môžu vzniknúť vo vzťahu k pôvodu majetku. K tomu sa pripája povinnosť informovať o práve duševného vlastníctva, o daňovom práve, predovšetkým pokiaľ ide o DPH, ako aj o poistnom práve z hľadiska prepravy majetku.

128. Pri predaji na dražbe je riaditeľ povinný vysvetliť právne otázky týkajúce sa predkupného práva štátu, organizovať predaj v prípade, ak vydražiteľ nezaplatí najvyššie podanie a vypracovať zápisnicu o predaji na dražbe, ktorá má právne účinky.

129. Význam právnickej časti tejto činnosti sa prejavuje tým, že článok 56 zákona č. 71-1130 z 31. decembra 1971 [21] zaraďuje toto povolanie medzi právnické povolania.

130. Z tohto dôvodu sa zdá prehnaná námietka, že Francúzska republika pri preberaní smernice v rozpore s právom Spoločenstva kvalifikovala povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách ako „povolanie, ktorého súčasťou je poskytovanie právnych rád" a tak zneužila špeciálne ustanovenie upravujúce výnimku. [22]

131. Na druhej strane treba pripomenúť skutočný cieľ týchto smerníc, ktorým na rozdiel od množstva odvetvových smerníc nie je harmonizovať vnútroštátne právne úpravy v oblasti organizácie povolaní, ale zabezpečiť vzájomné uznávanie diplomov. Toto uznanie samozrejme podlieha určitým podmienkam v prípade, keď medzi členskými štátmi existuje rozdiel vo vnútroštátnom vzdelaní a príprave a keď má tento rozdiel vplyv na výkon povolania v hostiteľskom členskom štáte. Smernice okrem toho zabezpečujú rešpektovanie právneho systému každého členského štátu, ktorý má často — ako teraz v prípade Francúzskej republiky — výrazné historické a kultúrne osobitosti. Keďže smernice priznávajú každému členskému štátu právo definovať činnosti, ktoré sú súčasťou každého povolania, bolo by v rozpore s týmto cieľom porovnávať povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách s podobnými povolaniami existujúcimi v iných členských štátov s cieľom vytvoriť

21 — JORF z 5. januára 1972, s. 131.

22 — Pozri PERTEK, J.: Free movement of professionals and recognition of higher-education diplomas. In: *Yearbook of European Law*, zv. 12 (1992), s. 293, 320.

na účely práva Spoločenstva jednotné povolanie odhadcu, ktoré by slúžilo ako kritérium pri posudzovaní obdobných vnútroštátnych povolaní.

132. Sporné francúzske ustanovenia týkajúce sa povolania riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách sa historicky a právne vyvinuli ako osobitná a autonómna súčasť francúzskeho práva profesijných organizácií a treba ich ako také akceptovať.

E — *Mezitýmny návrh*

133. V dôsledku toho treba na druhú otázku odpovedať tak, že povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách treba v súlade s vnútroštátnymi právnymi ustanoveniami uplatniteľnými vo veci samej kvalifikovať ako povolanie, ktorého súčasťou je poskytovanie právnych rád v zmysle článku 4 ods. 1 písm. b) štvrtého pododseku smernice 92/51.

VI — Návrh

134. Z týchto dôvodov navrhujem Súdnemu dvoru, aby na prejudiciálne otázky, ktoré mu boli položené, odpovedal takto:

1. Smernicu Rady 92/51/EHS z 18. júna 1992 o druhom všeobecnom systéme uznávania odborného vzdelania a prípravy, ktorou sa dopĺňa smernica 89/48/EHS treba vykladať v tom zmysle, že sa uplatňuje na činnosť riaditeľa

dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách podľa francúzskeho práva vtedy, ak:

— toto povolanie nie je regulované v Spojenom kráľovstve a keď žiadateľ spĺňa podmienky stanovené v článku 3 prvom odseku písm. b) tejto smernice, alebo

— keď sa v Spojenom kráľovstve vyžaduje na prístup k tomuto povolaniu diplom v zmysle tejto smernice.

Je na vnútroštátnom súde, aby rozhodol, či sú tieto podmienky splnené v spore vo veci samej.

2. Povolanie riaditeľa dobrovoľných predajov hnuteľných vecí na verejných dražbách treba v súlade s vnútroštátnymi právnymi ustanoveniami uplatniteľnými vo veci samej kvalifikovať ako povolanie, ktorého súčasťou je poskytovanie právnych rád v zmysle článku 4 ods. 1 písm. b) štvrtého pododseku smernice 92/51.